

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Inspektorát

Hradec Králové

Inspekční zpráva

Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869

Adresa: Jana Maláta 1869, 504 01 Nový Bydžov

Identifikátor školy: 600 011 780

Termín konání orientační inspekce: 4. - 9. ledna 2001

Čj.	091 156/01-3013
Signatura	oi1fu202

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869 je škola s dlouholetou tradicí ve výuce čtyřletých ekonomicky zaměřených studijních oborů. V souladu s Rozhodnutím o změně zařazení školy do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 17. března 2000, čj. 15.454/2000-21 jsou v současné době vyučovány studijní obory 64-41-M/001 podnikání a služby a 63-41-M /004 obchodní akademie. Poslední povolený obor 64-43-M /003 ekonomika zemědělství a výživy - podnikání a služby škola aktuálně neotevívá. Přehled o počtu žáků v jednotlivých ročnících a oborech v době inspekce je uveden v následující tabulce, celkový počet tříd je devět.

Kód a název oboru	Počet žáků	Ročník			
		1.	2.	3.	4.
64-41-M/001 podnikání a služby	141	31	29	31	50
63-41-M/004 obchodní akademie	112	31	25	27	29
Celkem	253	62	54	58	79

Hlavní budova školy, ve které probíhá veškerá teoretická výuka, přilehlá velká tělocvična a posilovna s kompletním sociálním zázemím, venkovní sportoviště a školní jídelna tvoří dohromady komplexní velmi dobře vybavený školní areál. Ten je doplněn nedalekým domovem mládeže. V hlavní budově je k dispozici devět kmenových učeben a šest učeben odborných. Kmenové učebny jsou prostorné, vybavené novým nebo zánovním školním nábytkem, v každé je jako standardní vybavení zpětný projektor, magnetická tabule, televizor a video. Učebny i chodby školy jsou vkusně vyzdobené a působí celkově velmi dobrým estetickým dojmem.

Orientační inspekce, která ve škole proběhla ve dnech 4. - 9. ledna 2001, byla zaměřena pouze na hodnocení kvality výuky v předmětech český jazyk a literatura, cizí jazyky a výpočetní technika a na posouzení řízení školy.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Český jazyk a literatura

Východiskem pro stanovení úrovně výuky českého jazyka a literatury byly podklady z hospitovaných hodin literárních i stylistických, realizovaných v různých ročnících, a zjišťování podmínek výuky. Při výuce jsou respektovány platné učební plány, které určují tříhodinovou týdenní dotaci předmětu.

Nové učební osnovy českého jazyka a literatury schválené MŠMT ČR dne 19. července 1999 s platností od 1. září 1999 počínaje prvním ročníkem jsou respektovány jak v prvním, tak i ve druhém ročníku. Třetí a čtvrtý ročník plní vyučovací cíle dle starších, dobíhajících učebních osnov českého jazyka a literatury. Vyučující si připravují na základě učebních osnov tematické plány pro snazší zvládnutí časového harmonogramu, avšak tato časová posloupnost a návaznost výuky není vždy ze strany vyučujících dodržována.

Z personálního hlediska je výuka českého jazyka a literatury zabezpečena dvěma vyučujícími,

z nichž jedna splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců) a druhá nemá požadovanou odbornou způsobilost pro vyučovaný předmět.

Materiálně technická základna výuky je tvořena především svazky beletrie i odborných příruček, slovníků a Pravidel českého pravopisu, které jsou součástí školní knihovny a plně slouží žákům školy. Všichni žáci používají při výuce učebnice. Pro obohacení výuky jsou k dispozici videokazety, gramofonové desky, audiomateriál, zpětné projekory, videorekordéry. Tato moderní technika nebyla při výuce využívána.

Z hlediska subjektivního zjištění byly psychohygienické podmínky výuky zcela v pořádku.

Při výuce bylo zjištěno, že prostupnost a součinnost všech složek předmětu je respektována. Byla zhlédnuta literární část výuky a stylistická část. Úspěšnější část výuky byla založena na kvalitní interpretaci literárního učiva vyučující za aktivní participace žáků na části výkladu, pozornost byla udržována vhodně kladenými otázkami k danému tématu. Odpovědi žáků často vycházely z vlastních estetických zkušeností majících oporu v doporučené četbě. Žáci v hodinách prokazovali velmi dobrý přehled literární historie i teoretické znalosti poetiky. Byli povzbuzováni k vyjádření vlastních myšlenek, názoru. Byla zaznamenána pozitivní motivace klasifikací, počet známek postačuje pro objektivní klasifikaci. Žáci byli vedeni ke kultivovanému vyjadřování. Samostatná práce žáků při rozborech a interpretaci obsahu básní byla ztížena nedostatkem názoru, vizuální opory. Během výuky nebyl využíván zpětný projektor nejen pro zefektivnění výuky, ale také pro prezentaci jednotlivých děl, které nejsou zařazeny do čítanek. Z hlediska metodiky předmětu chybělo závěrečné shrnutí učiva za aktivní participace žáků. Stylistická část výuky byla věnována písemné slohové kontrolní práci, která měla být dle časových údajů v tematickém plánu napsána již začátkem prosince. Z hlediska metodiky předmětu bylo vysvětlování tématu a postupu práce málo efektivní. Při psaní práce byli zohledňováni žáci s pomalejším pracovním tempem. Výuka probíhala v příznivé pracovní atmosféře.

Celkově má výuka předmětu český jazyk a literatura velmi dobrou úroveň.

Cizí jazyky

Kvalita výuky cizích jazyků byla posuzována z navštívených hodin anglického a německého jazyka a ze stávajících podmínek výuky. Výuka cizích jazyků probíhá podle učebního plánu, který předepisuje povinnou tříhodinovou týdenní dotaci cizího jazyka. Žáci si mohou zvolit studium dvou cizích jazyků, studijní směr obchodní akademie má tříhodinovou týdenní dotaci pro oba dva jazyky, studijní směr podnikání a služby má tříhodinovou týdenní dotaci prvního volitelného jazyka a dvouhodinovou dotaci druhého volitelného jazyka. Ve čtvrtém ročníku si mohou nadaní žáci zvolit ještě konverzaci, nebo komunikaci v cizím jazyce.

Vyučující si připravují na výuku tematické plány, které respektují chronologicky učivo učebních osnov cizí jazyky a které je rozšířeno o specifické učivo Standardů. Až na výjimky se téměř všechno specifické učivo promítá do předložených maturitních okruhů.

Výuka cizích jazyků je personálně zajištěna třemi vyučujícími anglického jazyka a třemi vyučujícími německého jazyka. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců) splňuje jedna z učitelek angličtiny a jedna z učitelek němčiny. U ostatních vyučujících není ve dvou případech splněna podmínka odborné nebo pedagogické způsobilosti, ve zbývajících dvou případech obou

podmínek způsobilosti. Přímým pozorováním v hodinách bylo zjištěno, že absence předepsaného vzdělání nemá výrazný vliv na kvalitu výuky uvedených předmětů. Všechny interní vyučující nesplňující kvalifikační předpoklady jsou studující vysokých škol, kromě vyučující důchodkyně, která studuje Státní jazykovou školu. Vedení školy zdůvodňuje současný počet ne plně kvalifikovaných učitelů na úseku jazyků vyšším počtem tříd, než je v koncepčních záměrech školy. Po ukončení studia současných čtvrtých ročníků dojde v dalším období ke stabilizaci počtu tříd a tím ke zvýšení podílu kvalifikované výuky.

Pro výuku cizích jazyků mají všichni žáci k dispozici několikadílné učebnice, zajišťující návaznost učiva. Někteří žáci ve třídách 3. A, 3. B mají původní vydání učebnice němčiny se starší pravopisnou německou normou, což není v souladu se sdělením MŠMT ČR pro zavedení nového německého pravopisu ve vyučování na školách ČR čj. 26 000/98-22. Škola vybavila dvě jazykové učebny špičkovou didaktickou technikou. Téměř všechny vyučující vlastní radiomagnetofony, které jsou při výuce využívány k poslechovým cvičením. K materiálně technické základně patří i četné názorné pomůcky, audiokazety a videokazety, CD ROM s odbornou anglickou i německou slovní zásobou. Chybějí mapy německy mluvících zemí.

Pro jazykovou výuku jsou vhodné jak stávající kmenové učebny s instalovanou didaktickou technikou, tak jazykové učebny, či jazykové laboratoře s instalovaným poslechovým zařízením. Při sestavování rozvrhu hodin bylo přihlédnuto k psychohygienickým zásadám vztahujícím se k umisťování předmětů náročných na soustředění do dopolední části výuky. Jazyková výuka je jen výjimečně umisťována do odpoledních hodin.

Výuka byla organizována v příslušném cizím jazyce. Převládala metoda gramaticko-překladová s intenzívním nácvikem gramatických struktur. Znalosti žáků gramatické a lexikální byly testovány jak ústní, tak písemnou formou převážně frontálním způsobem, ojedinele individuálním. Dovednosti komunikativního charakteru byly prověřovány jen ojedinele, při statických popisech. Žáci nejsou cvičeni v řečové pohotovosti a vyjadřují se v cizích jazycích v jednoduchých větách. Převládaly receptivní jazykové dovednosti, poslech a čtení. Poslechová cvičení sloužila pro opakování slyšeného dialogu, monologu, pro upevnění správné výslovnosti, nebo pro porozumění slyšenému, které bylo kontrolováno zpětnovazebními otázkami. Žáci byli při výuce spíše pasivní, kromě výuky motivované procvičováním znalostí odborné terminologie vycházející z učiva Standardů, i když toto učivo je žákům diktováno, neboť nemají k dispozici odborné příručky. Všechny vyučující průběžně klasifikují, žáci mají dostatečný počet známek, kromě třídy s dvouhodinovou výukou jazyka německého v jednom dni. Z hlediska didaktiky předmětu je opomíjeno shrnutí učiva vyučovacích jednotek.

Při jazykové výuce byly pozorovány prvky kooperace (práce ve skupinách) a prvky tolerance a vzájemného respektu.

Celkově je kvalita této skupiny předmětů velmi dobrá.

Výpočetní technika

Časová hodinová dotace předmětu odpovídá v obou vyučovaných studijních oborech platným učebním plánům, v rámci možností daných základními pedagogickými dokumenty využívá škola horní hranici této dotace. Provedené úpravy v obsahu předmětu jsou v souladu se současnými požadavky ekonomické a obchodní praxe kladenými na absolventy, ale nepřekračují povolených 30%, jsou promyšlené a zvyšují kvalitu vzdělávání. Vzhledem k příbuznosti obou oborů je obsah předmětu sjednocen, škola má vypracovány vlastní osnovy schválené ředitelem školy, ve kterých je konkretizováno učivo jednotlivých ročníků. Na povinnou výuku v 1. až 3. ročníku navazuje ve 4. ročníku volitelný předmět aplikovaná

výpočetní technika. Osnovy mají vyučující rozpracovány do časově tematických plánů. Ve všech hospitovaných hodinách byl odučen odpovídající počet hodin a probíraná témata byla v časovém i obsahovém souladu s tematickými plány.

Pro dlouhodobé onemocnění jednoho interního učitele výpočetní techniky musela škola přikročit v tomto školním roce k částečnému zajištění výuky pomocí externistů, převážně učitelů z jiných škol ve městě. V době inspekce byla výuka zajištěna celkem sedmi učiteli, čtyřmi interními a třemi externími. Podmínky odborné a pedagogické způsobilosti (ve smyslu vyhlášky č. 139/1997 Sb., o podmínkách odborné a pedagogické způsobilosti pedagogických pracovníků a o předpokladech kvalifikace výchovných poradců) splňuje šest učitelů. Zbývající vyučující učí prvním rokem, má pouze středoškolské vzdělání a nesplňuje tedy podmínky pedagogické ani odborné způsobilosti. Učí ekonomické aplikační programy, se kterými má praktické zkušenosti, a ve sledovaných hodinách se neprojevila výrazně absence pedagogické ani odborné způsobilosti. Vedení školy se podařilo velmi dobře personálně výuku zajistit a plně při obsazení předmětu využívá i specifických odborných zaměření jednotlivých vyučujících.

Výuka výpočetní techniky probíhá ve dvou odborných učebnách, které jsou vybaveny dostatečným počtem počítačů propojených v síti, tiskárnami různých typů a úrovně od jehličkových až po laserové a scannerem. K dispozici jsou zpětné projektory a v jedné učebně kvalitní dataprojektor. Počítače jsou postupně obnovovány a v současné době mají celkově velmi dobrou úroveň, která plně postačuje pro výuku potřebných programových produktů. Počítače v obou učebnách, stejně jako další počítače ve škole, mají přístup prostřednictvím bezdrátového přenosu na Internet. Počet počítačů v učebnách (12) neumožňuje v plně obsazených třídách samostatnou práci žáků, ve výjimečných případech pracují někteří ve dvojicích. Do učeben mají žáci přístup i mimo výuku, pravidelný dozor učitelů je zajištěn rozpisem služeb.

Psychohygienické podmínky výuky byly ze subjektivního pohledu zcela v pořádku, pouze v jedné z učeben je rozmístění pracovních míst stísněné a z hlediska výuky neumožňuje učitelů dobrý průběžný přehled o zvládnutí probíraného učiva jednotlivými žáky.

Všechny sledované hodiny se vyznačovaly velmi dobrou přípravou učitelů na výuku. V úvodu byl stanoven cíl hodiny a bylo uvedeno probírané téma. Hodiny měly činnostní charakter, teoretické poznatky předkládané ze strany učitelů vhodně doplňovaly praktické činnosti žáků či byly návodem pro jejich realizaci. Společným znakem většiny hodin bylo krátké opakování již probraného učiva formou zadání praktické úlohy, kterou žáci odevzdají na disketě a slouží učitelům pro získání podkladů pro klasifikaci a přehledu o zvládnutí učiva. Teoretické učivo bylo přehledně systematicky zapisováno na tabuli, žáci si průběžně dělali poznámky do svých sešitů. Pozitivem všech hodin byl individuální přístup vyučujících k žákům, efektivně využívaná zpětná vazba a akceptování alternativních postupů vedoucích k řešení zadaného úkolu. Praktické poznatky byly ve všech hodinách aplikovány na úkolech, které úzce souvisely s profesním zaměřením žáků. V hodinách byla podporována aktivita žáků, pracovní tempo bylo až na výjimky přiměřené. V naplánování učiva některých hodin nezbyl dostatečný prostor na shrnutí a závěrečné zopakování, procvičení učiva bylo často realizováno zadáním domácího úkolu.

Malou pozornost věnovali učitelé úvodní motivaci. V průběhu sledovaných hodin byla zaznamenána motivace pochvalou, pozitivním hodnocením a často formou odkazů na souvislost probíraného učiva s praxí. Úzká je vazba probíraného učiva na ostatní odborné předměty a je správně učitelé zdůrazňována. Učitelé si vytvářejí v dostatečné míře zpětnou vazbu o zvládnutí probíraného učiva v průběhu výuky i zadáváním samostatných prací. Pro klasifikaci mají dostatek podkladů. Ve sledovaných hodinách panovala přátelská pracovní atmosféra. Žáci měli o práci evidentní zájem a na základě tohoto faktu se odvíjela i aktivní oboustranná komunikace s učitelé. Verbální i neverbální komunikace učitelů měla dobrou

úroveň.

Výuka výpočetní techniky má celkově velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality vzdělávání ve sledované skupině předmětů

Ve sledovaném souboru předmětů má výuka z hlediska plánování a přípravy, personálních, materiálních a psychohygienických podmínek velmi dobrou úroveň, průměrná je v oblasti organizace, použitých forem výuky, motivace a hodnocení, velmi dobrá je interakce a komunikace.

Celkově má kvalita vzdělávání ve sledované oblasti velmi dobrou úroveň.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Plánování

Koncepce školy na delší časové období byla písemně zpracována v září 2000. Analyzuje výchozí stav, obecně definuje hlavní cíle práce školy a podrobně uvádí v obecné rovině prostředky k dosažení cílů v jednotlivých oblastech činnosti školy. V poslední části uvádí aktuální úkoly pro nejbližší období. Je vypracována dostatečně podrobně a může sloužit jako východisko pro dlouhodobé plánování činnosti školy. Koncepční záměry školy jsou v souladu s materiálem Koncepce činnosti a rozvoje středních škol v Mikroregionu Novobydžovska a Chlumecka, který byl vypracován v součinnosti ředitelů středních škol a samospráv obcí této oblasti.

Stěžejním materiálem pro oblast plánování v řízení školy je Plán práce SOŠ v Novém Bydžově pro školní rok 2000/2001, který obsahuje všechny informace důležité pro organizační zajištění školního roku. V první části uvádí hlavní úkoly v jednotlivých oblastech činnosti a konkretizuje prostředky k jejich dosažení. Navazuje podrobný časový harmonogram organizace školního roku, jmenovité rozdělení funkcí ve škole (třídnictví, předsednictví předmětových komisí, správcovství kabinetů) a rozpis materiální odpovědnosti. Dále konkretizuje odpovědnost pedagogických pracovníků za plnění úkolů ve svěřených oblastech výchovně vzdělávací činnosti. Formou příloh obsahuje plán praxí, plány práce předmětových komisí, rozpis učebních plánů podle tříd, týdenní úvazky všech pedagogických pracovníků členěné podle tříd a předmětů, rozvrhy hodin podle tříd a učitelů, rozpis konzultačních hodin všech učitelů, plány výchovné práce třídních učitelů a plány exkurzí všech tříd. Součástí plánu práce je také rozpis služeb učitelů v odborných učebnách výpočetní techniky a techniky administrativy, obecně stanovené hlavní úkoly na úseku výchovného poradenství a protidrogové prevence, seznam zájmových kroužků, seznam volitelných předmětů a seznam zástupců do studentského poradního sboru. Je to podrobně zpracovaný komplexní materiál, který je k dispozici všem pracovníkům, některé jeho části týkající se žáků (např. konzultační hodiny učitelů) jsou v každé třídě na nástěnce.

Z plánu práce pro školní rok vychází osobní Plán práce ředitele školy, který specifikuje úkoly v jednotlivých měsících, samostatným materiálem je i Plán kontrol ředitele školy. Dále byl předložen Plán výchovného poradenství a protidrogové prevence.

Plánování je pojato jako ucelený systém plánů, ve kterém jsou vymezeny základní cíle v jednotlivých oblastech činnosti školy. Na jeho tvorbě a naplnění se v různé míře podílejí všichni pedagogičtí pracovníci školy, v oblasti volno časových aktivit se podílejí i rodiče žáků prostřednictvím rodičovské organizace. V rámci rodičovských schůzek je dán prostor pro

samostatné jednání rodičů, ve kterém mohou bez obav prostřednictvím třídních důvěrníků vyjádřit své názory a případné výhrady k výchovně vzdělávací činnosti školy.

Při plánování výuky vychází vedení školy z platných pedagogických dokumentů schválených MŠMT ČR a při úpravě učebních plánů se řídí pokyny uvedenými v těchto dokumentech. Rámcový učební plán oboru 63-41-M/004 obchodní akademie je konkretizován pro jednotlivé ročníky studia a je schválen a podepsán ředitelem školy. Ve velké míře využívá možnosti dělení tříd pro hodiny cvičení a nabízí řadu volitelných předmětů, jejichž základ tvoří předměty profilového zaměření školy. Počet dalších volitelných předmětů usměrňuje podle zájmu žáků a ekonomických možností školy. Nabídka a realizace volitelných předmětů je vzhledem k velikosti školy optimální. Pro předměty specifického zaměření má škola vlastní v předmětových komisích projednané a ředitelem školy schválené a podepsané učební osnovy.

Oblast plánování v řízení školy má vynikající úroveň.

Organizování

Základním materiálem v oblasti organizování je vnitřní směrnice pro konkrétní školní rok, kterou vypracovává každoročně vedení školy. Je to soubor všech platných dokumentů určujících organizační chod školy. Kromě dokumentů určujících statut školy, zařazení do sítě škol apod. obsahuje řadu vnitřních norem, např. organizační řád školy, směrnici pro oběh písemností a účetních dokladů, podpisové vzory osob jednajících za organizaci, spisový řád, skartační řád, vnitřní platový předpis, řadu vnitřních ekonomických směrnic a další materiály. Organizační řád školy je podrobný, obsahuje potřebné údaje včetně popisu pravomocí a uvedení pracovních povinností vedoucích pracovníků školy, jejich vzájemné zastupitelnosti, soupisu vedené dokumentace, organizačního schéma školy a popisu činností administrativního a správního charakteru. Byl upřesněn a aktualizován dodatkem ze dne 1. září 1997. V personální dokumentaci jsou založeny podepsané pracovní náplně technicko hospodářských a vedoucích pracovníků, u vedoucích pracovníků včetně jmenovacích dekretů. Soubor výše uvedených dokumentů vyčerpávajícím způsobem popisuje oblast organizování a spolu s vhodnou organizační strukturou školy umožňuje její účinné řízení.

Ve škole je vedena všechna povinná dokumentace. Rozvrh vyučování je sestaven v souladu s platným právním předpisem. V odpoledních hodinách jsou mezi hodinami pouze pětiminutové přestávky, které vedení školy zdůvodňuje nutností zajistit pro dojíždějící žáky návaznost na hromadnou dopravu. Školní řád je podrobný a funkční. V úvodní části uvádí základní práva žáku vůči škole, v dalších oddílech vymezuje pravidla chování žáků, jejich povinnosti a povinnosti třídní služby. Je aktualizován stručným dodatkem ze dne 3. ledna 2001 vztahujícím se aktuální problematice rasizmu, šikany a návykových látek.

Poradními orgány ředitele školy jsou pedagogická rada a dvě předmětové komise (všeobecných a odborných předmětů). Vzhledem k velikosti školy, počtu a zaměření vyučovaných oborů a vzhledem k počtu učitelů jsou dvě komise zcela dostačující. Z plánu práce předmětových komisí a ze zápisů z jejich porad je zřejmé, že jejich činnost není formální. Aktivně se podílí na plánování výuky, přípravě maturitních zkoušek, přijímacího řízení, zajišťování praxe žáků, organizování školních soutěží apod. Zpětnou vazbu od žáků směrem k vedení školy vytváří poradní sbor žáků, zástupců z jednotlivých tříd.

Nedílnou součástí práce vedení školy je organizování pracovních porad. Systém porad a jejich četnost má ve škole již delší tradici a vedení školy se osvědčil. Jedná se o pravidelné krátké operativní porady učitelů a všech vedoucích pracovníků konané každé pondělí o velké přestávce, jedenkrát za čtrnáct dní konané hospodářské porady rozšířeného vedení a zpravidla

šestkrát ročně konané pedagogické rady. Náplní pedagogických rad je kromě hodnocení prospěchu a chování i hodnocení práce třídních učitelů a plnění jejich plánů práce. Ze všech porad jsou pořizovány zápisy vedené v samostatných sešitech. Kromě stručného a věcného popisu jednání obsahují stvrzení podpisem všech pedagogických pracovníků, že zápis četli.

V informačním systému školy hrají nejpodstatnější roli při předávání aktuálních informací mezi vedením školy a učiteli uvedené operativní porady. Mimořádně jsou v případě potřeby svolávány schůzky třídních učitelů. Všechny důležité materiály jsou učitelům k dispozici na nástěnkách ve sborovně. Pro sdělení potřebných informací žákům je nástěnka na chodbě, která slouží ke zveřejnění denních změn v rozvrhu a dalších aktuálních informací. Na nástěnkách ve třídách jsou informace trvalejšího charakteru, např. konzultační hodiny učitelů, třídní soutěže, prospěch třídy, školní řád apod. Důležitou roli hraje osobní kontakt s třídními učiteli.

Škola dbá na včasné podávání písemných informací zákonným zástupcům žáků v případech náhlého zhoršení prospěchu nebo při problémech s chováním, při neúčasti rodičů na třídních schůzkách vyzývá v problémových případech rodiče k návštěvě školy. Od žáků starších osmnácti let má vedení školy k podávání těchto informací písemné zmocnění. Průběžná informace o prospěchu formou žákovských průkazů není zavedena, ale na přání rodičů jim třídní učitelé poskytují souhrnné přehledy prospěchu. Zavedeny jsou omluvné listy pro zdůvodnění absencí ve školní docházce.

Směrem k širší veřejnosti se škola prezentuje běžnými způsoby (dny otevřených dveří, propagační materiály, vlastní stránky na Internetu, ples školy, organizování a účast na sportovních dnech středních škol Novobydžovska apod.).

Výroční zpráva o činnosti školy je strukturovaná v souladu s § 17e odst. 2 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů. Má velmi dobrou vypovídací hodnotu o škole a byla projednána na poradě pracovníků školy dne 30. června 2000.

Oblast organizování v řízení školy má vynikající úroveň.

Vedení a motivování pracovníků

Vedení pracovníků se uskutečňuje na základě plánování a je koordinováno s kontrolní činností školy. Všechny akce školy probíhají v určitých plánovaných termínech, porady a rady jednou za týden, za měsíc, nebo čtvrtletně. Denně probíhají rozhovory mezi pracovníky a vedením školy, zadané úkoly z rad a porad se řeší neprodleně. Tato skutečnost svědčí o operativním řízení školy. Demokratický princip vedení je založen na dohodě a diskusi mezi vedením školy a jednotlivými pracovníky, i když strategie řízení vyžaduje i taktiku pro striktní pokyny, a to z podstaty věci.

Dobré sociální podmínky vytvářejí předpoklady pro iniciativu a tvůrčí potenciál vyučujících, který se projevuje zejména v iniciativě při vedení jednotlivých zájmových kroužků školy, ale i při zlepšování pracovního prostředí, a to esteticky i zaváděním techniky.

Vedení školy umožňuje svým pracovníkům další vzdělávání, čtyři vyučující studují v současné době vysokou školu a jedna Státní jazykovou školu v Hradci Králové. Škola má možnosti i nadále zlepšovat personální podmínky výuky a stabilizovat pedagogický sbor, neboť vlastní bytové jednotky, které jsou k dispozici zaměstnancům.

V rámci zvyšování odbornosti výuky participují vyučující na dalším vzdělávání také formou účasti na akreditovaných seminářích pořádaných různými vzdělávacími centry. Doporučována je i účast na seminářích zaměřených na nové technologie a inovace v oblasti ekonomické. Začínající vyučující, nebo vyučující s menšími pedagogickými zkušenostmi spolupracují se

svými uvádějícími učiteli.

Všichni vyučující jsou pravidelně hodnoceni za úspěšnou práci formou osobního ohodnocení i formou jednorázových odměn. Systém osobního ohodnocení je založen na pravidelných kontrolách práce jednotlivých učitelů. Kritéria hodnocení jsou veřejně známa a jsou projednávána i v odborové organizaci. Tato kritéria postačujícím způsobem explicitně posuzují rozsah, obsah i kvalitu činnosti učitelů. Pro evaluaci školy slouží každoročně dílčí podklady ze všech úseků pro kompletaci výroční zprávy o činnosti školy.

Vedení a motivování pracovníků je prováděno na vynikající úrovni.

Kontrolní mechanismy

Systém kontrolní činnosti má písemnou podobu. Je rozčleněn na části, které postihují všechny předměty kontroly, a to oblast pedagogické činnosti i nepedagogické činnosti. Pravomoci kontrolní činnosti jsou delegovány na jednotlivé vedoucí pracovníky. Kromě kontroly pedagogické i nepedagogické činnosti provádí ředitel školy kontrolu domova mládeže, bytových jednotek patřící škole a je zodpovědný za provoz školy a její hospodaření.

Zástupkyně ředitele školy je pověřena kontrolou pedagogické dokumentace. Při namátkové kontrole pedagogické dokumentace bylo zjištěno, že tato je vedena a řádně vyplňována. Byly rovněž předloženy záznamy externích kontrol i písemný rozbor vnitřní kontroly uskutečněné na domově mládeže ředitelem školy. Tento záznam o kontrole je doplněn stanoviskem vedoucího vychovatele ke zjištěným nedostatkům a ke způsobu jejich odstranění. Bezprostředně po prováděných kontrolách jsou přijímána následná opatření. Písemné výstupy z kontrol (na domově mládeže kontrola provozu, ve škole kontrola protipožární ochrany) jsou v souladu s časovým plánem kontrol. Institut výchovného poradenství je kontrolován ředitelem školy.

Práce třídních učitelů je hodnocena na týdenních operativních poradách pedagogického sboru.

Kvalita výchovně vzdělávacího procesu je kontrolována prostřednictvím hospitační činnosti vedoucích pracovníků. Ředitel školy má v plánu šestnáct hospitací za první pololetí tohoto školního roku, ke dni inspekce bylo uskutečněno deset. Zástupce ředitele školy má v plánu na první pololetí deset hospitací, ke dni kontroly bylo realizováno pět. Hospitační činnost vykazuje rezervy. Všechny uskutečněné hospitace jsou písemně zaznamenány, zápisy jsou přehledné, strukturované a postihují didaktiku daných předmětů.

Pro zjišťování úrovně znalostí žáků jsou využívány vnitřní nástroje, to jest systém kontrolních otázek pro všechny předměty. Tyto testy se píšou ve všech ročnících, paralelních třídách, výsledky těchto testů slouží rovněž pro srovnávání kvality práce učitelů. V minulosti se psaly testy Kalibro. Poslední dva školní roky se tyto testy nepišou z důvodu finanční náročnosti zadávaných testů.

Systém kontroly je vypracován a funguje. Pozitivním zjištěním jsou záznamy z vnitřních kontrol s podrobnou analýzou, negativním zpoždění v hospitační činnosti vedoucích pracovníků vzhledem k plánu. Práce v této oblasti řízení má velmi dobrou úroveň.

Hodnocení kvality řízení

Řídícímu procesu je vedením školy věnována po všech stránkách mimořádná pozornost, jeho kvalitu lze hodnotit jako vynikající.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí MŠMT ČR ze dne 17. března 2000, čj. 15.454/2000-21, o změně zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení školy s názvem Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869 s účinností od 1. dubna 2000
- Pedagogické dokumenty studijního oboru 63-17-6 obchodní akademie vydané MŠMT ČR dne 24. června 1994, čj. 19 295/94-23 s platností od 1. září 1994 počínaje 1. ročníkem
- Učební plán pro obor 63-41-M/004 (63-17-6) obchodní akademie schválený ředitelem školy dne 1. září 1997
- Standard odborného vzdělávání pro obchodní akademie schválený MŠMT ČR dne 25. srpna 1998, čj. 25 028/98-23 s platností od 1. září 1998
- Pedagogické dokumenty studijního oboru 42-21-6 vydané MŠMT ČR dne 22. června 1992, čj. 19 481/92-21 s účinností od 1. září 1992
- platné učební osnovy vyučovaných předmětů, tematické plány učitelů pro školní rok 2000/2001, návrh maturitních okruhů pro školní rok 2000/2001 z cizích jazyků
- rozvrh hodin ve školním roce 2000/2001, třídní knihy pro školní rok 2000/2001, personální dokumentace pracovníků školy-doklady o vzdělání, kniha úrazů
- podkladová inspekční dokumentace vyplněná školou
- Školní řád ze dne 1. listopadu 2000, Dodatek školního řádu ze dne 3. ledna 2001
- Koncepce činnosti a rozvoje středních škol v Mikroregionu Novobydžovska a Chlumecka vypracovaná 13. listopadu 2000
- Koncepce školy - Střední odborná škola, Nový Bydžov, Jana Maláta 1869, září 2000
- Plán práce SOŠ v Novém Bydžově pro školní rok 2000/2001 ze dne 20. září 2000
- Plán práce předmětové komise všeobecně vzdělávacích předmětů na SOŠ Nový Bydžov pro školní rok 2000/2001, Plán práce předmětové komise odborných předmětů pro školní rok 2000/2001
- Výchovné plány práce třídních učitelů a Plány exkurzí jednotlivých tříd pro školní rok 2000/2001, Služby učitelů v učebnách VYT a TEA ve školním roce 2000/2001
- Plán výchovného poradenství a protidrogové prevence na SOŠ v Novém Bydžově pro školní rok 2000/2001
- Plán kontrolní činnosti ředitele SOŠ v Novém Bydžově na školní rok 2000/2001, Plán práce ředitele SOŠ Nový Bydžov na školní rok 2000/2001
- Vnitroorganizační směrnice pro rok 2000, Organizační řád ze dne 1. ledna 1997, Dodatek č. 1 k organizačnímu řádu ze dne 1. září 1997
- zápisy z pedagogických rad, operativních porad, hospodářských porad a z porad předmětových komisí, zápisy z kontrolní činnosti, hospitační záznamy vedoucích pracovníků
- Výroční zpráva za školní rok 1999/2000 ze dne 30. června 2000
- Kritéria pro stanovení osobních příplatků zaměstnanců Střední odborné školy v Novém Bydžově ze dne 1. září 2000.

ZÁVĚR

Pozitiva:

- materiální zázemí pro výuku cizích jazyků, učebny vybavené špičkovou didaktickou technikou,
- velmi dobré znalosti žáků z českého jazyka a literatury,
- promyšlené sestavení maturitních okruhů z českého jazyka a z cizích jazyků pro školní rok 2000/2001,
- materiální zázemí výuky výpočetní techniky, možnost každodenního přístupu žáků do učeben mimo vlastní výuku, neomezený přístup na Internet,
- vynikající úroveň řízení v oblasti koncepce školy, plánování, organizování, vedení a motivování pracovníků,
- škola s komplexním zázemím pro výuku, stravování, ubytování i mimoškolní zájmové činnosti, estetické prostředí celé školy.

Negativa:

- nedostatek učitelů cizích jazyků s odbornou a pedagogickou způsobilostí,
- opomíjení strukturované výstavby vyučovacích jednotek, absence závěrečných shrnutí učiva,
- společná práce několika dvojic žáků u jednoho počítače v některých skupinách při výuce výpočetní techniky a tím snížená efektivita získávání praktických dovedností.

Doporučení:

- zvýšit variabilitu metod při výuce cizích jazyků,
- zajistit pro potřeby žáků odborné cizojazyčné příručky obchodní korespondence,
- v oblasti kontrolní činnosti zvýšit četnost hospitací ve výuce.

Celkově hodnotí inspekce práci školy jako velmi dobrou.

Při inspekční činnosti nebylo zjištěno neefektivní využívání finančních prostředků přidělených škole ze státního rozpočtu.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektoři

Titul, jméno a příjmení

Podpis

Vedoucí týmu

Ing. Miloslav Jirsa

Ing. Miloslav Jirsa v. r.

Členové týmu

Mgr. Dana Janulíková

Mgr. Dana Janulíková v. r.

V Hradci Králové dne 30. ledna 2001

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: 5. března 2001

Razítko

Ředitel školy

Podpis

Mgr. Václav Málek

Mgr. Václav Málek v. r.

Předmětem inspekce bylo dílčí zhodnocení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy (samosprávy):	13. dubna 2001	091 335/01-3013
Zřizovatel:	13. dubna 2001	091 336/01-3013

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
16. března 2001	246/01	Připomínky byly podány.

